

Tájékoztató a természetes személyek adósságrendezési eljárásáról szóló 2015. évi CV. törvény alapján

Mi a magáncsőd?

A magáncsőd vagy családi csődvédelem, illetve az adósságrendezési eljárás szinonim szavak, egy olyan, 2015. szeptember 1. napjától létező jogi eljárás elnevezései, amelyek lényege, hogy amennyiben az **adós vagyona a tartozásai kielégítésére nem elegendő**, akkor a tartozások rendezése érdekében a hitelezők bevonásával **egyezséget hozzon létre** a felek között, **ennek hiányában bíróság rendelkezzen a tartozások törlesztésének mikéntjéről**. Amennyiben az adós az egyezségben vagy a bírósági végzésben meghatározott kötelezettségeinek eleget tesz, akkor a hitelezők kötelesek a még fennálló tartozásokat elengedni. A magáncsőd eljárás csak akkor vezet eredményre, ha az adós oldaláról létezik fizetési szándék és megfelelő anyagi forrással rendelkezik, hogy a vállalt fizetési kötelezettségeit időben teljesítse. Nagyon fontos, hogy a családi csődvédelemi eljárás kizárólag az arra jogosult **adós kezdeményezésével indul** meg.

Igénybevétel feltételei

A magáncsőd eljárás megindításakor számos követelményt kell vizsgálni és az alábbi feltételek mindegyikének teljesülnie kell, hogy az eljárás meginduljon:

- Az adósnak adóstársaival együtt összesen a kamatokkal és egyéb járulékokkal együtt **legalább 2 millió forint, de kevesebb, mint 60 millió forint tartozása van**. Ez lehet egy vagy több tartozás is összevontan.
- Ezek a **tartozások meghaladják** az adósok adósságrendezésbe bevonható **vagyonát**, de nem haladhatják meg a belföldön található vagyonuk 200%-át. Vagyis a **tartozás nem lehet több mint a vagyon kétszerese**.
- **A vagyonba beleszámít az adósok öt évre számított, adósságrendezésbe vonható várható bevétele is**. Az adósságrendezésbe nem vonható vagyontárgyak körét a „230/2015. (VIII. 12.) Korm. rendelete a természetes személyek adósságrendezési eljárásában az adósságrendezésbe nem tartozó vagyonról és bevételekről” definiálja.
- Az eljárás kezdeményezésének az is feltétele, hogy az adósok részéről **a tartozások legalább 80%-a elismert, vagy nem vitatott tartozás** legyen.
- **A tartozások között legfeljebb öt hátrасorolt követelés lehet**. Ilyen hátrасorolt követelés, ha a kölcsönt adó személy például az adóstárs, vagy valamely közeli hozzátartozó, az élettárs, vagy olyan gazdálkodó szervezet, amelynek az adósok valamelyike vezető tisztségviselője, tagja, vagy tulajdonosa, stb.
- A tartozások között van **fogyasztói hitelviszonyból eredő tartozás**, vagy van olyan tartozás, amely az adós vagy adóstárs **egyéni vállalkozásának finanszírozásával függ össze**. (A fogyasztói hitelviszonyból eredő tartozás azt jelenti, hogy **magánszemélyként nem gazdasági tevékenység céljából felvett hitellel összefüggésben van tartozása**.)
- **A tartozások között nincs olyan**, amely abból ered, hogy bíróság jogerős határozattal megállapította az adósok valamelyikének polgári jogi vagy büntetőjogi felelősségét olyan jogutód nélkül megszűnt társas vállalkozással összefüggésben, ahol az adós vagy adóstárs a **korlátozott tagi felelősségével visszaélt** és helytállási kötelezettségének nem tett eleget, vagy mint **vezető tisztségviselőnek** jogerősen **megállapították a felelősségét** a megszűnt vállalkozás hitelezőinek érdekét sértő magatartása miatt.
- **A II. ütemben** a tartozások között legalább egy olyannak kell lenni, amely már **legalább 90 napja lejárt esedékességű**, vagyis legalább 90 napos késedelemben van és ennek a hátralékos tartozásnak a mértéke kamatokkal és járulékokkal megnövelve **több mint 500.000.-Ft**. A II. ütemben már nem feltétel a szerződés felmondása vagy a végrehajtással való fenyegetettség.

Kezdeményezési határidők

A magáncsőd eljárást két ütemben vezeti be a törvény, az első szakaszban szűkebb a jogosultak köre és a kezdeményezési határidő is rövid. Az alábbiakban részletes tájékoztatót nyújtunk az eljárás megindításáról a két szakaszban.

I. ÜTEM

2016. szeptember 30-ig csak az kezdeményezheti adósságrendezési eljárást, akinek

- belföldön bejegyzett pénzügyi intézménnyel adósként, adóstársként vagy zálogkötelezettként a **lakóingatlanán** Magyarországon bejegyzett pénzügyi intézménynek főhitelezőként az ingatlan nyilvántartásba bejegyzett **jelzálogjoga** van,
 - vagy a lakhatásukat biztosító ingatlanra Magyarországon bejegyzett pénzügyi intézménnyel pénzügyi **lízingszerződésük** van,
- és

a **deviza vagy deviza alapú kölcsön- vagy lízingszerződésével összefüggésben 2015. április 30-án,**

a **forint alapú kölcsön- vagy lízingszerződésével összefüggésben 2015. szeptember 30-án**

az elszámolási törvény alapján kézbesített tájékoztató levél szerint a lakóingatlanára vonatkozó hitelhez kapcsolódó hátraléka van és emiatt a szerződését felmondták vagy lejárttá tették, vagy ha olyan **végrehajtási eljárás van folyamatban,** ahol a hitelező végrehajtáson kívüli értékesítésre a lakóingatlant kijelölte, vagy a **lakóingatlant végrehajtási eljárásban már lefoglalták,** vagy a zálogjogosult kielégítési joga megnyílt és a **lakóingatlant árverésre kítűzhetik.**

Tehát az I. ütemben 2015. szeptember 1. és 2016. szeptember 30. között azok az adósok kezdeményezhetik az eljárást, akiknek

- késedelemre vagy nem teljesítésre hivatkozva **legalább egy hitelező már felmondtá, vagy lejárttá tette a hitelszerződést,** vagy
- késedelemre vagy nem teljesítésre hivatkozva **legalább egy hitelező már megindította a követelés-érvényesítési eljárást,** vagy
- ha a **hitelezői követelések valamelyike már végrehajtás alatt áll,** vagy a **zálogtárgy értékesítése folyamatban van.**

Az is feltétel, hogy az **adósok vagy közeli hozzátartozóik bejelentett és tényleges lakóhelye 2015. május 15-én a zálogjoggal terhelt ingatlanoknak kellett lennie.**

Határidők

Az **adósságrendezési eljárás kezdeményezésére** vonatkozó határidő a következők szerint alakul:

A **2015. április 30. napjáig teljesítendő elszámolási** határidővel érintett (deviza alapú) fogyasztói hitel- és lízingszerződések esetében **2015. október 31. napjáig,** de amennyiben a szerződést később mondták fel, a felmondásról szóló értesítő kézhezvételét követő 60 napon belül kezdeményezhető az eljárás.

A **2015. szeptember 30. napjáig teljesítendő elszámolási** határidővel érintett forint és deviza fogyasztói hitel- és lízingszerződések esetében az elszámolás **kézhezvételétől számított 60 nap,** vagyis az elszámolási tájékoztató levelek augusztus 1. és szeptember 30. közötti kiküldési határideje alapján várhatóan szeptember közepétől november végéig lesz erre lehetőség. A pontos **határidő az elszámolási tájékoztató levél kézhezvételétől függ.**

Amennyiben a szerződést később mondja fel a hitelező, akkor az erről szóló értesítés kézhezvételétől számított 60 napon belül van lehetőség az eljárás elindítására.

II. ÜTEM

2016. szeptember 30. napja után adósságrendezési eljárást nem csak azok kezdeményezhetik, akiknek a lakóingatlanára vonatkozó hitelhez kapcsolódó hátraléka van és emiatt a szerződését felmondták vagy lejárttá tették, hanem **már abban az esetben is kezdeményezhető,** ha késedelemre vagy nem teljesítésre hivatkozva a **hitelezők egyike sem mondtá még fel-, illetve nem tette lejárttá a hitelszerződést.**

Az adósságrendezési eljárások

Az adósság rendezésére a törvény három külön eljárást hozott létre, amelyek egymásra épülve, akkor indulnak meg, ha az előző eljárás eredménytelen volt. A következőkben áttekintést nyújtunk az egyes eljárásokról:

I. Bíróságon kívüli adósságrendezés

Első lépésként az adós bíróságon kívüli adósságrendezést kezdeményezhet, amit a főhitelezőnek minősülő pénzügyintézetnél kell benyújtani.

Főhitelező az a pénzügyi intézmény, amelynek zálogjoga első helyen került bejegyzésre az ingatlan nyilvántartásba, vagy ha lízingről van szó a lízingszerződés jogosultja. A szervezési és adminisztrációs feladatokat a főhitelező végzi, ezért összesen **30.000.- Ft postai és távközlési költségátalányra jogosult**, amelyet az adósoknak kell a főhitelező felhívására legkésőbb az első törlesztőrészlettel együtt megfizetni. Az említett első törlesztőrészlet olyan fizetési kötelezettség, amely az egyezség megkötéséig az adóst terheli, és ezt a főhitelező felhívásában szereplő módon minden hónapban teljesítenie kell. Mértéke legalább a zálogjoggal terhelt ingatlan folyósításkori forgalmi értéke 7,8%-ának egy tizenketted része, amelyet a főhitelező a zálogjoggal biztosított követelésre számol el.

A Bíróságon kívüli adósságrendezés célja, hogy a főhitelező koordinálásával és a többi hitelező bevonásával egyezség jöjjön létre a felek között a tartozások rendezése céljából. Ennek érdekében a főhitelező egyezségi javaslatot készít, amelyet az adós és a többi hitelezőnek küld meg jóváhagyás céljából. Ha minden résztvevő egyetért, akkor az adós ezek után csak az egyezségben vállalt fizetési kötelezettségeinek kell eleget tennie, és ha ezeket teljesíti mentesülni fog a még fennálló tartozások megfizetése alól. A mentesítés egy külön bírósági eljárásban hozott végzéssel jön létre.

II. Bírósági adósságrendezési eljárás – egyezségkötési szakasz

A bírósági adósságrendezési eljárás szintén az adós és a hitelezők közötti egyezségkötésre irányul, de már a családi vagyonfelügyelő szakmai segítségével. Ha az egyezség a jogszabálynak megfelel a bíróság végzéssel hagyja jóvá. A jóváhagyott egyezség az eljárásban résztvevő minden hitelezőre kiterjed. Az egyezség tartalmazza a végrehajtás időtartamát, a részletes szabályokat és az egyezség végrehajtása ellenőrzésének szabályait.

Az adósságrendezési eljárás ideje alatt az adós gazdálkodását a családi vagyonfelügyelő folyamatosan ellenőrzi, a szoros kontroll célja a megállapodás teljesítése, a törlesztési képesség fenntartása. Az adós vállalnia kell, hogy ha az egyezség végrehajtása alatt bármilyen előre nem tervezett bevételhez, vagy vagyonhoz jut, azt haladéktalanul bejelenti a családi vagyonfelügyelőnek és az adósságtörlesztésre fordítja.

A bírósági adósságrendezés kezdő időpontjától az egyezségben foglalt kötelezettségeket kell teljesíteni, ezen felül semmiféle többletfizetési kötelezettség nem követelhető. Az adósságrendezés körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelést és ezek biztosítékait csak az adósságrendezési eljárás keretein belül lehet érvényesíteni.

III. Bírósági adósságrendezési eljárás – adósságtörlesztési eljárás

Amennyiben az előző egyezségi szakasz is eredménytelenül zárult, akkor a bíróság hoz létre egy vagyonfelosztásra és adósságtörlesztésre vonatkozó tervet, amelyet az adós köteles teljesíteni. Teljesítés esetén a hitelezők még fennálló tartozásai megszűnnek.

Mi a teendő, ha a körülmények jelentősen megváltoznak az adósságrendezés alatt?

Ha az adósok

- személyi körülményeiben, vagy
- rendszeres bevételeiben legalább nettó 10%-os növekedést elérő változás áll be, vagy
- rendkívüli bevételt, vagy
- vagyont szereznek, ezt a családi vagyonfelügyelőnek 8 napon belül be kell jelenteniük.

Az eljárás alatt a gazdálkodást a családi vagyonfelügyelő bármikor ellenőrizheti.

Ezen felül, az adósoknak fél évente írásban be kell számolni

- a törlesztési feladatok végrehajtásáról,
- a saját hatáskörébe tartozó vagyonértékesítésről,
- mindarról, ami az adósságtörlesztés végrehajtása szempontjából lényeges,
- a törlesztési kötelezettség teljesítéséről!

Mit nem tehet az adós az adósságtörlesztési eljárás alatt?

Az adósságtörlesztési eljárásban született megállapodás megsértésének komoly következményei vannak.

Ha az adósok valamelyike a

- a törvényben, vagy az adósságtörlesztési végzésben meghatározott kötelezettségeit súlyosan megsérti, vagyis
- ha a hitelezőt, a családi vagyonfelügyelőt vagy a bíróságot megtéveszti,
- ha valamely hitelezőjével összejátszik,
- vagy a többi hitelező érdekeit sértő lépést tesz vagy mulasztást követ el,
- vagy nem teljesíti a beszámolási kötelezettségét,
- vagy a beszámolóban valótlan dolgot állít, vagy jelentős dolgot elhallgat,
- vagy nem teljesíti a vagyonértékesítési kötelezettségeit, vagy azt csak jelentős késedelemmel teljesíti,
- vagy az adósságtörlesztési végzésben meghatározott fizetési kötelezettségeit legalább 3 hónapig nem teljesíti,
- vagy csak alacsonyabb összegben teljesíti és nem kezdeményezi a tartós adósságtörlesztési határozat módosítását,
- vagy az eljárás kezdetét követően 300.000 forint feletti (kamat, késedelmi pótlék, adóbírság nélkül értendő), 90 napot meghaladóan késedelmes adó-, vagy köztartozása van és erre nem kapott az adóhatóságtól valamilyen fizetési könnyítést,

ezeket a tényeket a családi vagyonfelügyelő jegyzőkönyvben megállapítja.

Ezt a jegyzőkönyvet a szükséges iratokat mellékelve megküldi a bíróságnak a bírósági adósságrendezési eljárás megszüntetése érdekében.

A bíróság az adósságrendezés megszüntetéséről 15 napon belül végzéssel dönt.

Az eljárás megszüntetése után

- **a hitelezők teljes összegben követelhetik a lejárt és esedékessé váló követeléseiket,**
- a korábban végrehajtási eljáráson kívüli eljárásból átadott, de még meglévő zálogtárgyakat vagy ennek árát a zálogjogosultak rendelkezésére kell bocsátani,
- a korábban felfüggesztett végrehajtási eljárásból átadott, de még meglévő vagyonelemeket a végrehajtó rendelkezésére kell bocsátani.

Jelen tájékoztató 2015. augusztus 28. napján készült a magánszemélyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény és az MNB adósságrendezésről szóló 2015. augusztus 6. napján lezárt tájékoztató anyagának felhasználásával.

További információk az alábbi linkeken érhetőek el:

<http://www.csodvedelem.gov.hu/>

<http://www.mnb.hu/fogyasztovedelem/dontenem-kell/hitel-lizing/adossagrendezes>